

A csepregi honismereti szakkör jubileuma

„Csepreg nagyközség közös Tanácsa V. B., a Hazafias Népfront csepregi bizottsága tisztelettel meghívja Önt a Csepregi Honismereti Kör 20 éves fennállásának jubileumi ünnepségére.”

A megtisztelő meghívásnak eleget téve, örömmel indultam el a testvér-szakkör jubileumi ünnepségére annál is inkább, mert az országban kevés honismereti szakkör tekinthet vissza 20 éves múltra, kevés honismereti szakkör gyűjtött össze olyan gazdag anyagot faluja történetéről és néprajzi tárgyaiból, mint Csepreg nagyközség lelkes honismereti munkásai.

A meghívó által jelzett időre az érdeklődők sokasága töltötte meg a község filmszínházának termét. *Németh József* tanácselnök megnyitó szavaiban megemlékezett azokról a csepregi tanárokról, értelmiségiekről, vezetőkről, akik 20 évvel ezelőtt a kezdeti nehézségeket legyőzve, szülőföldjük iránt érzett szeretetüktől vezérelve létrehozták a honismereti szakkört.

A megnyitó után a Csepregi Általános Iskola táncsoportja régi csepregi táncot mutatott be citra kísérettel. Ezt követően *Wellner Lőrinc*, általános iskolai tanár, a honismereti szakkör vezetője számolt be a szakkör 20 évi munkájáról. Elmondotta, hogy Csepreg — mint mezőváros — a középkorban és a reformáció időszakában nagy szerepet töltött be a nyugati magyarság kulturális és gazdasági életének irányításában. Ez a gazdag történelmi múlt készítette 20 évvel ezelőtt azokat a lelkes patriótákat a honismereti szakkör megalakítására, akik szívfügyüknek tekintették Csepreg természeti és történelmi értékeinek megőrzését.

Németh Imre, akkori tanácselnökhe-lyettes, későbbi tanácselnök, *Horváth Vilmos*, általános iskolai igazgató, *Czin-gráber Jenő*, *Wellner Lőrinc*, *Zátonyi Sándor* tanárok, *Rákóczy Károly*, akkori KISZ-titkár és rajtuk kívül több, ízig-vérig csepregi iparos — mint *Parizsek Rudólf*, *Németh Ferenc*, *Pócza István* és mások — lelkesen álltak a kitűzött célok megvalósítása mellé.

1957-ben még kevés honismereti szakkör működött hazánkban, így a csepregiek vállalkozását nemcsak Vas megyében, hanem országosan is úttörőnek tekinthetjük. Az alapító tagok, majd a később csatlakozók rendszeresen összejöttek és meghatározott program szerint

először a környék növény- és állatvilágának megismerésével foglalkoztak.

Ezt követően a történelmi múlt feltárásához kezdtek. Ehhez az éppen 90 évvel ezelőtt, 1887-ben kiadott, *Farkas Sándor* káplán által írt: Csepreg mezőváros története című munka adta az alapot. Az ő célkitűzését vette át a szakkör is: „Avagy nem él-e minden gondolkodó embernek keblében a vágy, hogy azon körnek, azon tájnak, melyben lakik, működik, melyhez léte és érdekei kötök, múltját, történetét ismerje?”

Az elindulást követő években „vallatóra fogták” a csepregi földet is. Célul tűzték ki, hogy megkeresik az 1621. január 6-i vérengzés áldozatainak tömegsírját — az eseményt megörökítő diák szerint 1223-an haltak meg ezen a napon a császári zsoldos sereg bosszúja nyomán —, de vállalkozásuk eddig még nem járt sikerrel. A Répce folyó Ásása mellett felfedeztek azonban egy római kori temetőt, amelynek feltárását a továbbiakban a Savaria Múzeum munkatársai végezték el. A sírokból használati tárgyak, sirtéglák és római pénzek kerültek elő.

A szakkör tagjai közül többen írásba foglalták kutatásaik eredményét, ezek jelentős dokumentumai Csepreg községnek. Eddig a következő munkák készültek el: *Wellner Lőrinc*: Csepreg földrajza; *Sudár Lászlóné*: Adalékok Csepreg történetéhez; *Bolfert József*: Az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság Csepreg községben; *Zátonyi János*: A Csepregi Állami Gazdaság története.

A felnőttek mellett a fiatalok is kivették részüket a munkából. A gimnázium tanulói közül *Horváth Anikó*, *Molnár Gabriella*, *Szalay Teréz*, *Varga Mária* és *Varga Szilvia* dolgoztak serényen szülőföldjük múltjának feltárása érdekében.

Németh Imre tanácselnök feldolgozta a felszabadulás utáni évek krónikáját, és ezt most nyugdíjas éveiben is vezeti. Leánya, *Németh Göngyvér* tanár pedig gazdag fényképanyaggal bővítette a krónikát. Az ifjú nevelők közül *Sárváry László* tanár készített művészi értékű színes diákat az 1970-es évek fejlődéséről és a község jelentősebb eseményeiről. Ezeket a képeket az ünnepség résztvevőinek is bemutatták.



Csepreg 1621. évi pusztulását ábrázoló egykorú kép. (Tóth Imre felvétele.)

A szakkör munkáját dicséri, hogy Csepreg és Bük község között 1970-ben és 1975-ben megrendezett felszabadulási vetélkedőkön győzedelmeskedtek a bükiek csapata ellen. Az 1975-ben kiírt megyei honismereti vetélkedőn a szombathelyi járásban elsők lettek, a megyei döntőn pedig a második helyet szerezték meg. Ugyancsak másodikik lettek a nagycenti Széchenyi Múzeum által 1977-ben kiírt pályázaton.

A 20 éves honismereti szakkör egyik legértékesebb tevékenysége Csepreg néprajzi tárgyainak összegyűjtése. E területen Wellner Lőrinc tanár, a szakkör fáradhatatlan vezetője tett a legtöbbet. Egy múzeumra való régi tárgyat és eszközt gyűjtöttek össze, melyeket a tanár lakásán helyeztek el, mivel más helyiség nem állott rendelkezésükre. Két alagsori szobájában zsúfoltan, de rendezetten álltak a ma már nem használt, de annál értékesebb tárgyak, eszközök.

Terveik közé tartozott, hogy létre hozzák a Répce menti Múzeumot, melynek megvalósítása a legjobb úton halad. A jubileumi ünnepség méltó része volt a néprajzi múzeum első termeinek átadása. A régi tanácsháza három helyiségében állandó kiállítás nyílt a legértékesebb anyagokból, hogy a múlt iránt érdeklődők megismerkedhessenek a régi

Csepreg emlékeivel. A rendelkezésre álló néprajzi anyag teljes feldolgozása még hosszú időt vesz igénybe, s a gazdag gyűjtemény bemutatásához még további helyiségekre lesz szükség.

Wellner Lőrinc azonban nemcsak értékes gyűjteményt hozott létre, de az ifjúság köréből lelkes, odaadó munkásokat is nevelt a honismereti mozgalom számára. Az elmúlt 20 év során több mint 200-an vettek részt a szakkör munkájában, s jelenleg is 42 taggal dolgozik. A gimnázium szakkörös tanulói több ízben részt vettek a diáknapok pályázatokon, ahol sikeresen szerepeltek. Jónéhányan éppen e pályázatoknak köszönhetik az egyetemre való felvételüket.

A jubiláló szakkört a meghívott vendégek közül *Szabó József*, a büki és *Pungor Zoltán*, a csempeszkopácsi honismereti szakkör vezetője, valamint *dr. Horváth Ferenc*, a Vas megyei Levéltár igazgatója, a Vas megyei Honismereti Bizottság elnöke köszöntötte. Az ünnepség befejezésekként Németh József tanácselnök emléklapokat adott át azoknak, akik kiemelkedő honismereti munkát végeztek, illetve akik az elmúlt 20 esztendő során segítséget nyújtottak a szakkörnek.

Szabó József